



jouw rechten
jouw leven

'T ZITEMZO



INHOUD

Recht op anders zijn	5
Recht op bescherming als vluchteling	8
Recht op bescherming tegen kinderarbeid	10
Recht op een naam, nationaliteit en identiteit.....	12
Recht op gezondheidszorg	17
Recht op informatie	22
Recht op ontspanning en vrije tijd	24
Recht op privacy.....	27
Recht op wonen, voeding en kleding	30
Recht als dader van een misdrijf.....	32
Recht op bescherming tegen geweld	34
Recht op een eigen mening	37
Recht op onderwijs.....	40
Recht op zorg, opvoeding en familie	44
Hier kan je terecht	47

Na WOII, in 1948, keurden de Verenigde Naties (VN) de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens goed. Deze Verklaring geldt voor alle mensen op aarde. Dat leidde in 1959 tot de Verklaring van de Rechten van het Kind: een oproep aan alle landen ter wereld om aandacht te hebben voor de rechten van minderjarigen. In 1989 keurde de VN het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind goed, het "Kinderrechtenverdrag".

RECHT OP PRIVACY

Je hebt recht op respect voor je privéleven (art 16).

WAT ZEGT HET KINDERRECHTENVERDRAG?



Ieder kind heeft recht op privacy. Niemand mag zich zomaar mengen met je privéleven. Zo mag je leerkracht je schoolresultaten niet bespreken met andere ouders. Je dokter mag zich niet met je opvoeding bemoeien en je buurman heeft geen zaken met wie jij omgaat. Je huisgenoten mogen je post of dagboek niet ongevraagd lezen.

HOE ZIT DAT BIJ ONS?



- Het recht op respect voor je privé- en gezinsleven staat in artikel 22 van de Grondwet. In België is het dus een grondrecht. Het Burgerlijk Wetboek beschermt je persoonlijke eer en goede naam.

De wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de privacywet, gaat vooral over databases. Niemand mag je persoonlijke gegevens verzamelen, opslaan en verspreiden zonder je medeweten, en het mag alleen voor een doel dat vooraf is vastgelegd. Ook mag niemand ongevraagd je foto publiceren op een website, in de krant, in een tijdschrift, op een folder of in de schoolkrant.

- Inmenging in je privacy mag wél als die inmenging niet verder gaat dan nodig is voor een 'correct doel' en als je daarvan op de hoogte bent. Beveiligingscamera's in het station zijn daar een voorbeeld van.

PRIVACY EN OUDERLIJK GEZAG

Mogen je ouders je dagboek lezen? Je e-mail controleren? Zonder kloppen binnenkomen in je kamer? In principe niet. Maar zo simpel ligt het niet altijd. Je ouders staan in voor je opvoeding. Hun 'ouderlijk gezag' betekent dat ze handelen en beslissen in jouw belang. Daarbij hoort de verantwoordelijkheid om jou te beschermen. Als ze zich zorgen maken, mogen ze jouw privacy eventueel schenden door in de gaten te houden waar jij mee bezig bent.

In principe hebben je ouders dus niet het recht om je chats te controleren. Maar zijn ze bezorgd dat je in de problemen zit en praten helpt niet meer, dan mogen ze jou controleren.

"IK WIL EEN EIGEN KAMER"

"Bij mijn papa moet ik mijn kamer delen met mijn stiefzusje. Ik vind dit helemaal niet leuk en vraag mij af of ik geen recht heb op een eigen kamer?"

Petra, 17



Recht op een eigen kamer heb je niet. Je kan dit niet afdwingen of eisen van je ouders. Nood aan een eigen plek? Praat erover met je ouders.

"EEN CAMERA IN DE KLAS?"

"In onze klas zijn de laatste tijd gsm's en geld gestolen. Op den duur durf je niemand meer vertrouwen. Van mij mogen ze een webcam hangen, maar dat mag niet door de wet op de privacy."

Fred, 16



HOE ZIT DAT BIJ ONS?



Er is een wet die de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's regelt om:

- misdrijven te voorkomen
- overlast tegen te gaan
- de openbare orde te bewaren

Een school mag een bewakingscamera plaatsen op specifieke plaatsen, bijvoorbeeld om het vandalisme aan de fietsstallingen aan te pakken. Er mogen nooit camera's geplaatst worden in het toilet of de douches. Wil een school ook andere zaken controleren, bijvoorbeeld het rookverbod uit het schoolreglement, dan is de privacywet van toepassing. Het mag dus, op voorwaarde dat alle leerlingen het weten. En dat ze weten waar en waarom die camera er staat.

WEG PRIVACY!

Sommige ouders houden graag het doen en laten van hun zoon of dochter nauwlettend in de gaten door een gps-tracker te installeren op de smartphone. Met deze apps kan je heel nauwkeurig zien waar iemand zich bevindt. Je kan er vaak ook een "geofence" instellen. Als je bijvoorbeeld tussen acht en vier uur niet in de buurt van de school bent, gaat er een alarm af bij je ouders. Maar is dit wel zo'n goed idee? Sommigen spreken van 'paranoid parenting'.

"SCHAAMTELIJKE FOTO'S OP FACEBOOK"

"Een tijdje geleden ben ik nogal uit de bol gegaan op een feestje. Mijn vriendin heeft toen foto's genomen en zonder nadenken op facebook gezet. Ik heb haar gevraagd de foto's eraf te halen, maar intussen weet iedereen al wat ik uitgestoken heb. Ik schaam me echt."

Suzanne, 15

WAT KAN JIJ DOEN?

- Hoe je je online privacy beschermt, kom je te weten op www.ikbeslis.be
- Veilig surfen op het internet? www.clicksafe.be

IN 10 STAPPEN NAAR MEER PRIVACY OP FACEBOOK

1. Geef je telefoonnummer, adres en persoonlijk e-mail-adres niet vrij
2. Bepaal of je vindbaar wil zijn of niet
3. Bepaal wie jou kan contacteren
4. Bepaal wie berichten kan plaatsen
5. Controleer tags
6. Beperk de toegang tot berichten op je profiel
7. Gebruik vriendenlijsten
8. Bescherm je fotoalbums
9. Let op met ergens 'inchecken'
10. Beperk facebookreclame

Meer info? www.watwat.be/pesten

HOE ZIT DAT BIJ ONS?



De wet voorziet het 'recht op afbeelding'. Dat wil zeggen dat niemand zonder jouw toestemming je foto mag publiceren in een krant, tijdschrift, het internet of een sociale netwerksite. Gebeurt dat toch, dan pleegt die persoon een strafbaar feit.

Let op! Als je op een publieke plaats in een menigte staat, bijvoorbeeld een festival, een betoging... is er in principe geen toestemming nodig. Ook voor publieke personen zoals politici of BV's gelden andere regels.

WAT ALS IEMAND ONGEVRAAGD EEN FOTO VAN JOU PUBLICEERT?

- Vraag de persoon in kwestie om de foto weg te halen.
- Als hij of zij weigert, kan je een klacht indienen bij de Gegevensbeschermingsautoriteit (vroeger de Privacy-commissie). Deze commissie probeert te bemiddelen en een oplossing te vinden. Als dat niet lukt, kan je je zaak samen met je ouders voor de rechtbank brengen. Verwacht je aan een lange en dure procedure.